

- Міністерство освіти і науки України
- ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» МОНУ
- Національний університет «Чернігівська політехніка»
- Навчально-науковий інститут (ННІ) економіки
- ННІ права і соціальних технологій
- ННІ життєдіяльності, природокористування і туризму
- ННІ менеджменту, харчових технологій та торгівлі
- Наукове товариство здобувачів вищої освіти і молодих учених НУ «Чернігівська політехніка»

- Ministry of Education and Science of Ukraine
- SSI «Institute of Education Content Modernization» of MESU
- Chernihiv Polytechnic National University
- Educational-Scientific Institute (ESI) of Economics
- ESI of Law and Social Technologies
- ESI of Business, Quality Management and Life Support
- ESI of Management, Food Technology and Trade
- Scientific Association of Higher Education Applicants and Young Scientists Chernihiv Polytechnic National University

XIV Міжнародна науково-практична конференція студентів, аспірантів і молодих вчених

ЮНІСТЬ НАУКИ – 2024

24-26 квітня 2024 р.

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

XIV International Scientific-Practical Conference of students and young scientists

YOUTH SCIENCE – 2024

April 24-26, 2024

CONFERENCE PROCEEDINGS

Чернігів – 2024

Юність науки – 2024 : збірник тез доповідей XIV Міжнародної науково-Ю52 практичної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених (м. Чернігів, 24-26 квітня 2024 р.). – Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2024. – 1440 с.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Голова організаційного комітету:

Маргасова В.Г. – проректор з наукової роботи, д.е.н., професор

Заступник голови:

Гонта О.І. – д.е.н., професор засновник Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих учених «Юність науки: соціально- економічні та гуманітарні аспекти розвитку суспільства».

Співголови:

Остапенко Л.А. – директор ННІ права і соціальних технологій, к.ю.н., доцент

Ткаленко Н.В. – директор ННІ менеджменту, харчових технологій та торгівлі, д.е.н., професор

Забаштанський М.М. – директор ННІ бізнесу, природокористування і туризму, д.е.н., професор

Пінчук А.О. – директор ННІ економіки, д.е.н., доцент

Члени організаційного комітету:

Селецький О.В. – декан юридичного факультету ННІ права та соціальних технологій, к.ю.н., доцент

Коломієць Н.В. – зав. каф. кримінального права та правосуддя, д.ю.н., професор

Козинець О.Г. – зав. каф. правоохоронної діяльності та загальноправових дисциплін, к.і.н., доцент

Литвиненко В.М. – зав. каф. публічного та приватного права, к.ю.н., доцент

Нагорна Н.С. – декан факультету соціальних технологій, оздоровлення та реабілітації ННІ права та соціальних технологій, к. психол.н., доцент

Коленіченко Т.І. – зав. каф. соціальної роботи, к.пед.н., доцент

Поленкова М.В. – зав. каф. психології і креативних індустрій, д.е.н., доцент

Зайцев В.О. – зав. каф. фізичної реабілітації, к.п.н., доцент

Острянюк Т.С. – доцент каф. соціальної роботи, к.п.н., доцент

Дерій Ж.В. – зав. каф. економіки, обліку і оподаткування, д.е.н., професор

Хоменко І.О. – професор каф. економіки, обліку і оподаткування, д.е.н., професор

Перетятко Ю.М. – доцент каф. економіки, обліку і оподаткування, к.е.н., доцент

Дубина М.В. – зав. каф. фінансів, банківської справи та страхування, д.е.н., професор

Садчикова І.В. – доцент каф. фінансів, банківської справи та страхування, к.е.н., доцент

Литвин С.В. – зав. каф. іноземної філології, к.пед.н., доцент

Кормільцина С.Ю. – ст. викл. каф. іноземної філології

Ніколаєнко О.В. – ст. викл. каф. іноземної філології

Шакур Н.В. – зав. каф. філософії і суспільних наук, к.філос.н., доцент

Киселиця С.В. – доцент каф. філософії і суспільних наук, к.філос.н., доцент

Колєватов О.О. – доцент каф. філософії і суспільних наук, к.і.н., доцент

Гаценко І.О. – доцент каф. філософії і суспільних наук, к.філос.н., доцент

Ремньова Л.М. – зав. каф. управління персоналом та бізнес-технологій, к.е.н., професор

Кичко І.І. – професор каф. управління персоналом та бізнес- технологій, д.е.н., професор

Бутко М.П. – зав. каф. менеджменту та державної служби, д.е.н., професор

Трейтак О.В. – доцент каф. менеджменту та державної служби, к.е.н., доцент

Пономаренко С.І. – зав. каф. публічного управління та менеджменту організацій, к.е.н., доцент

Косач І.А. – професор каф. публічного управління та менеджменту організацій, д.е.н., професор

Іванова Н.В. – зав. каф. підприємництва і торгівлі, д.е.н., професор

Денисенко Т.М. – доцент каф. підприємництва і торгівлі, к.т.н., доцент

Зеленська О.О. – зав. каф. туризму, к.е.н., професор

Роговий А.В. – професор каф. туризму, д.е.н., професор Вербицька А.В. – зав. каф. маркетингу, PR-технологій та логістики, к.держ.упр., доцент

Полковниченко С.О. – доцент каф. маркетингу, PR- технологій та логістики, к.е.н., доцент

Попело О.В. – доцент каф. менеджменту та державної служби, д.е.н., доцент, голова ради молодих вчених

Лисенко Н.В. – фахівець I категорії відділу аспірантури та докторантури

<i>Падалка В. О.</i> Щодо міжнародно-правових аспектів боротьби з тероризмом	572
<i>Переверза А. М.</i> Принципи та процедури демократії	573
<i>Сенченко Н.М., Стрижак А.О.</i> Психологічна структура діяльності прокурора в суд	575
<i>Сенченко Н.М.</i> Окремі аспекти методики розслідування кримінальних правопорушень в сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів	578
<i>Суярко К. О.</i> Про окремі новітні підстави припинення трудового договору	580
<i>Трач В. В.</i> Поняття юридичних гарантій прав людини	582
<i>Трач В. В.</i> Новітні види трудових договорів	583
<i>Ширай Д.В.</i> Дещо про правовідносини у сфері трудового права	585
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОСОФІЇ ТА СУСПІЛЬНИХ НАУК TOPICAL ISSUES OF PHILOSOPHY AND SOCIAL SCIENCES	
ПІДСЕКЦІЯ – АНАЛІТИКА ТРАНСФОРМАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА: ФІЛОСОФСЬКИЙ ТА СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ ВИМІРИ SUBSECTION – ANALYTICS OF SOCIETY TRANSFORMATION: PHILOSOPHICAL AND SOCIO-POLITICAL DIMENSIONS	
<i>Акінчиць О. А.</i> Ментальні фактори оптимізації страхової поведінки українства в умовах військового стану	588
<i>Анікейчик П. Ю.</i> Філософія розвитку ринку депозитних послуг	590
<i>Білоусова К.</i> Відродження як доба філософського осмислення кохання	592
<i>Бондар О. В.</i> Взаємозалежність мудрості та щастя у людському житті	593
<i>Бровко А. В.</i> Першоджерела права: філософські аспекти	595
<i>Буглак С. В.</i> Становлення громадянського суспільства в Україні: зміст та форми	598
<i>Гречка В.В.</i> Світоглядно-теоретичне підґрунтя управління фінансовою безпекою банківських установ в умовах макрофінансової нестабільності	600
<i>Дем'яненко Р.В.</i> Право як юридичний світогляд	602
<i>Дзюба Д. І.</i> Вплив філософських ідей Дмитра Донцова на сучасну молодь	603
<i>Дудко Ю. В.</i> Істина як гносеологічний ідеал	605
<i>Євсієнко М. В.</i> Інфраструктурне забезпечення кредитування населення як складова розвитку інформаційного суспільства в Україні	607
<i>Єременко Ю. І.</i> Воля в контексті становлення національної ідентичності українства	609
<i>Жаб'юк Д. О.</i> Архетипи українства та їх вияв у національній свідомості	611
<i>Журко Д. О.</i> Проблема свободи людини в «індустріальному суспільстві та його майбутньому» Теодора Качинського	613
<i>Завацька В. П., Шакур Н. В.</i> Філософсько-освітній потенціал казки як засобу становлення особистості	614
<i>Заєць О. В.</i> Філософсько-праксеологічні проблеми ринку кредитування в епоху цифровізації	616
<i>Іванцова В. В.</i> Вплив релігійних інституцій на політичне життя суспільства	618
<i>Келеберда А. Д.</i> Штучний інтелект як виклик розуміння сенсу життя	620
<i>Коваленко К. С.</i> Виміри політичної свободи в етатичному та демократичному контекстах	621
<i>Колотило Л. Л.</i> Соціально-детерміністична складова формування фінансової безпеки банківських установ в Україні	623

Коноплянік С.О. Філософські аспекти програмування	626
Кубрак О. В. Туризм як наука: філософські аспекти її формування	629
Куришко С. Ю., Лазебний Л. Г. Екзистенціалізм і стоїцизм у сучасних філософсько-антропологічних вимірах	631
Лапінтан А.А. Філософія інформаційного суспільства	633
Лесун С. М. Соціально-філософський контекст управління фінансовими ризиками	635
Лугина Є. Ю. Пропаганда як зброя в російсько-українській війні	638
Максименко Р. В. Соціально-філософські аспекти цифрової трансформації в сучасному бізнесі	640
Малихін А. Г. Комунікаційно-політичні проблеми розвитку цифрової інфраструктури на ринку фінансових послуг в Україні	642
Матвієнко О. Г. Діалектика та синергетика: спільне та відмінне	644
Молочко Т. В. Філософія Ніцше в кореляції із сучасними вченнями про державу та владу	646
Муха Я. І. Місце і роль експресивних засобів в рекламній комунікації	648
Островський В. П. Філософія управління конкурентоспроможністю банківських установ в умовах воєнного стану	650
Павленко К. І. Соціальні мережі як інструмент формування суспільної	652
Пархоменко Б. М. Етико-антропологічна проблематика використання штучного інтелекту в повсякденному житті	653
Patlan Y. Y. Devops and philosophy	655
Пентелейчук М. Г. Соціогуманітарний аспект розвитку споживчого кредитування в новітній Україні	657
Піскова А. Г. Цінності в системі екологічного світогляду	659
Попов С. В. Прагматизм як світоглядно-теоретична основа формування маркетингової політики в Україні	660
Раскін В. Л. Світоглядно-філософська битва Давіда з Голіафом	662
Савостіна К. В. Сутність буття через призму філософії Фрідріха Ніцше	663
Світлицька В. Р. Особливості художньо-філософського осмислення концепції особистості жінки у творчості О. Кобилянської, Л. Костенко та О. Забужко	665
Сергіянський С. Г. Філософські аспекти фінансової безпеки країни на основі розвитку ринку депозитних послуг	667
Сериченко А.Д. Межі людської свободи у ставленні до природи	669
Сила В.Г. Стійкість громади в умовах війни: виклики і шляхи підвищення	671
Слободяник К. В. Соціальна реклама як інструмент комунікації в сучасному суспільстві	672
Смалько А.С. Філософія свободи	673
Столяренко Руслана. Любов як сутнісний атрибут буття людини	675
Суховецький В. К. Філософія розвитку банківського карткового бізнесу в Україні в умовах діджиталізації	678
Тимко В.А. Як знайти баланс між благополуччям тварин та інтересами власника (моральний аспект в роботі ветеринара)	679
Титух С. М. Феномен особистості у філософії	681
Федяй Я. І. Морально-етичні аспекти функціонування системи фінансового контролінгу на підприємствах	683
Царькова К.О. Віра як основа для морального супроводу в складних життєвих ситуаціях	685
Чередниченко І. С. Штучний інтелект як філософська та наукова проблема	687
Швець М. А. Філософія страхування: трансформація класичної парадигми в процесі інформатизації суспільства	688

Світлицька В. Р., здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, викладачка кафедри романо-германської філології та методики викладання іноземних мов
Міжнародного гуманітарного університету, м. Одеса, Україна
ORCID - 0000-0002-9807-8054

Науковий керівник – **Оксана Петінова**, д-р філос. наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ХУДОЖНЬО-ФІЛОСОФСЬКОГО ОСМИСЛЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ ОСОБИСТОСТІ ЖІНКИ У ТВОРЧОСТІ О. КОБИЛЯНСЬКОЇ, Л. КОСТЕНКО ТА О. ЗАБУЖКО

Зміна епохи завжди призводить до ревалоризації. Сучасна культурна ситуація позначена кризою ідентичності людини, спонукає особистість до болісних пошуків, виразнішими стають голоси маргіналізованих культур.

З інтенсивним розвитком сучасного українського суспільства змінюється погляд на феномен жінки, який часто осмислюють як феміністичний.

В літературі періодично з'являється образ нової жінки. Його створенням та ограновуванням займалися в різні часи О. Кобилянська, Л. Костенко, О. Забужко. Всі три митчині намагалися вибудувати еталонний образ жінки. О. Кобилянська та Л. Костенко змальовували характер волелюбної, сильної, постаті. Зовсім по-іншому підійшла до розкриття теми місця та ролі жінок в українському суспільстві науковиця О. Забужко. Вона акцентувала увагу на праві жінки бути слабкою у взаєминах з протилежною статтю, без страху, сорому та докорів сумління залишатися собою в будь якій ситуації.

Творчість сучасних українських письменниць має потужне літературне підґрунтя, репрезентоване такими постатями як Леся Українка, Олена Пчілка, Наталія Кобринська, Марко Вовчок, Ольга Кобилянська, Ліна Костенко. Але як літературний феномен, жіноча проза осмислюється лиш на початку 90-х років ХХ століття.

Починаючи з ХІХ століття в українській літературі починає голосно лунає жіночий голос, адже виходить із патріархальних сутінок жіноча інтелігенція, наділена власним світосприйнянням, поглядами на життя у галузі культури, науки, філософії.

Цілком логічно, що в художній літературі відображаються метаморфози усталених жіночих ролей, закріплених суспільною традицією.

Ніла Зборовська зазначає: “Замість чоловічого (традиційного) уявлення про жінку оформляється власне уявлення жінки про саму себе, про своє призначення, що цілком закономірно вступає у суперечність із міфами патріархальної культури” [4, с.28].

Соломія Павличко стверджує, що Леся Українка та Ольга Кобилянська відчували себе спадкоємицями потужної літературної жіночої традиції, адже мали таких попередниць як Ганна Барвінок, Наталя Кобринська, Марко Вовчок, Олена Пчілка, тому і відчували в собі потенцію кинути виклик панівному чоловічому погляду на зображення жіночих літературних образів "повії", "покритки", "бурлачки" та створити якісно інший фемінний характер інтелігентної, розумної, сильної та розумної особистості [6].

В повістях "Людина" та "Царівна" найкраще відстежуються погляди Ольги Кобилянської стосовно місця та ролі жінки в суспільстві. У вищезгаданих творах письменниця запропонувала новаторські ідеї фемінізму та емансипації, увела новий образ сильної, спроможної на виклик чоловічій думці жінки.

Критики відреагували досить строкато на перші твори О. Кобилянської. В той час, коли Леся Українка сприйняла повісті Кобилянської із захопленням, то Михайло Грушевський в рецензії на оповідання "Царівна" дав досить упереджений відгук:

"Оповідання у формі дівочого дневника на звиш 400 сторінок - брр! думав я собі, поглядаючи на сю книжку..." [2, с. 28].

Під впливом ніцшеанської філософії Ользі Кобилянській вдалося висвітлити жіночу реальність, яка дисонувала з традиційним патріархальним уявленням, асимілювати феміністичну ідею через власну творчість у літературний процес. Адже жінки творчості Кобилянської – рушійна сила в історії власного життя, інтелектуальні, самодостатні, освічені, інтелігентні, з високими духовними запитами і прогресивними поглядами.

Середина ХХ століття – це художня література радянських часів без будь яких акцентів на фемінності, це поезія та проза патріархальних жінок. Фемінізм, як такий, був відсутній у СРСР. Його називали капіталістичним рухом, непотрібним радянській жінці.

Найбільш яскравою представницею жіночої літератури середини ХХ століття є Ліна Костенко. Літературні критики не називають її творчість феміністичною, але порівнюють за поетичною міццю духу з творчістю першопрохідниці-феміністки Лесі Українки.

В'ячеслав Брюховецький акцентує увагу на мужності жіночих образів поетеси. «Її часом діймає питання: чи й справді необхідно, щоб жінка була мужня? Так, вона відчуває сучасну втому від своєї мужності. Жіноче начало прагне ніжності й лицарської відданості» [1, с. 204].

Ліна Костенко стверджувала, що не розділяє поглядів феміністок: «Я не люблю феміністок. Жінки, налаштовані супроти чоловічої статі, це неприродно. З іншого боку, цивілізація ж таки чоловіча. Вона ж таки справді стоїть на агресії і владі, на силі, часто тупій і брутальній. Я так розумію, що цим жінкам допекли пріоритети чоловічої цивілізації. От вони й шукають вихід» («Записки українського самашедшего») [5, с.124].

Творчість Ліни Костенко пронизана полярними якостями ліричної героїні – чуйність та тендітність, романтичність та вразливість жіночого характеру переплітаються з сталевим волею, сильною натурою, навіть деяким стоїцизмом, асексуальністю жіночого образу.

Лірична героїня у поетичному світі Л.Костенко, здається, пожертвувала щастям заради поетичного слова, адже воно стає для неї простором духовних змагань більше, ніж реальне життя. Напруга й біль стриманих почуттів знаходять полегшення у філософичності.

В 90-х роках ХХ століття з'являється новий тип жінки в жіночій прозі, яка асоціюється переважно з творчістю О.Забужко (роман „Польові дослідження з українського сексу”, повість „Я, Мілена”). Жінка у О.Забужко – інфернальна, апокаліптична інтелектуалка.

Літературознавиця Н. Зборовська аналізуючи повість „Я, Мілена”, вказує на суперечливі риси жіночого образу – гіпертрофована сексуальність, романтичний запал, іронічний розум. Дослідники А.Окара та О.Яровий, аналізуючи „Польові дослідження з українського сексу” акцентують увагу на вольовому, навіть дещо чоловічому началі головної героїні.

Образ немічної, слабкої жінки репрезентується О. Забужко, як стереотипний та патріархальний: “Ти жінка. В цім твоя межа. / Твій місяць спить, як срібна блешня. / Як прянощ з кінчика ножа, / У кров утрушено залежність” [3, с.21].

В українській гуманітарній думці О.Забужко – постать, яка є символом фемінізму. В своїй творчості, зокрема у романі “Польові дослідження з українського сексу”, вона розкрила чимало провокативних табуйованих раніше тем: сексуальна пасивність радянських жінок, насильство проти жінок, сексуальність.

Українське літературознавство в останні десятиріччя ХХ століття (післяперебудовну добу) виразно артикулювало потребу „нової героїні” в сучасному письменстві, яка „варта і рівна долею нашої стражденній, по- жіночому слабкій, але й по- жіночому сильній сучасниці” [7, с.77].

С. Павличко стверджує: героїні Лесі Українки та Ольги Кобилянської, чільних представниць українського модернізму, були „сильними жінками, спроможними на самотній виклик суспільству” [6, с.71-72].

В жіночій літературі останніх років ХХ століття актуалізується концепція розумної та мислячої жінки, переосмислюється гендерне питання та потенції жінки змінювати порядок, запропонований патріархальним світом.

Кожна з митчинь, чиї твори ми аналізували, по-різному усвідомлює гендерну тематику, питання фемінізму, змальовує багатогранні художні образи жінок патріархального світу. Всі жіночі характери різноманітні, але є і спільні риси – самостійність, сила духу, незалежність, сміливість та емансипованість.

Отже, можемо стверджувати про відсутність в українській літературі феміністичної прози у чистому вигляді, але наявна феміноцентрична проза, квінтесенцією характеру якої є сильна, розумна, толерантна особистість з високими моральними якостями, здатна протистояти несправедливим патріархальним устоям, але разом з тим, на відміну від феміністичної традиції західного типу, з відсутністю бажання пригнічення чоловічої статі, а бажанням до створення гармонії між жінкою та чоловіком.

Список використаних джерел

1. Брюховецький В. С. Ліна Костенко: нарис творчості / В.С. Брюховецький. – К.: Дніпро, 1999. 262 с.
2. Грушевський М. "Царівна" / АИВ. – 1898. – Т.1. Кн.3.
3. Забужко О. Польові дослідження з українського сексу: Роман. – К.: Згода, 1996. 142 с.
4. Зборовська Н. Перемога плоті // Критика. – 1998. – №10. – С.28-29.
5. Костенко Л. Записки українського самашедшого. Київ: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2011. 416 с.
6. Павличко С. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі: Монографія. – К.: Либідь, 1999. 447 с.
7. Пушкаренко Т. Горіх без зерня // Слово і час. – 1993. – №10. С.74-77.

УДК 336.13:336.717.3(477)

Сергіянський С. Г., здобувач вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня,
гр. АСД072-22

Наукові керівники – **Тарасенко А. В.**, канд. екон. наук, доцент

Киселиця С. В., канд. філос. наук, доцент

Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, Україна

ФІЛОСОФСЬКІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ КРАЇНИ НА ОСНОВІ РОЗВИТКУ РИНКУ ДЕПОЗИТНИХ ПОСЛУГ

Фінансова безпека є частиною національної безпеки і залишається найдинамічнішою сферою, яка включає всі елементи економічних відносин та відображає загальний стан безпекової політики в країні. З точки зору теорії соціального управління їх взаємодія забезпечує економічну та фінансову стабільність та відображає реальний стан справ, заснований на принципах комплексного моніторингу динаміки основних фінансово-економічних процесів у країні та протидії загрозам з урахуванням внутрішніх та зовнішніх факторів.

Формування засад фінансової безпеки повинно бути обґрунтоване наявними законодавчо-правничими засобами та виконавчо-пенітенціарними інструментами державної політики, що визначають стратегічні національні інтереси та забезпечують сталий розвиток країни в довгостроковій перспективі. Фінансова стратегія покликана консолідувати зусилля органів влади та місцевого самоврядування, фінансових установ, інституцій громадянського суспільства, які беруть участь у розробці та реалізації стратегії фінансової безпеки.

Наукове видання

**XIV Міжнародна науково-практична конференція
студентів, аспірантів і молодих вчених**

ЮНІСТЬ НАУКИ – 2024

24-26 квітня 2024 р.

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

XIV International Scientific-Practical Conference of students and young scientists

YOUTH SCIENCE – 2024

April 24-26, 2024

CONFERENCE PROCEEDINGS

Формат 60×84/16.
Ум. друк. арк. – 83,7. Зам. № 13/24

Редакційно-видавничий відділ Національного університету «Чернігівська політехніка»
14035, Україна, м. Чернігів, вул. Шевченка, 95.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців,
виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ДК № 7128 від 18.08.2020 р.